

Devadesát let chaty na Girové

„Jako mohutný val zvedá se poblíže Jablunkovského průsmyku hora Jírová, jež se nesprávně všude píše Girová. Je sice jen 839 m vysoká, ale skýtá nádherný rozhled po horách nejen slezských, nýbrž i slovenských“. Tolik citát ze starých turistických materiálů. Název Jírová pochází od německého Georg (Jiří), tento název se však neujal.

Když KČST, odbor v Karviné na počátku 30. let minulého století hledal vhodné místo v Těšínských Beskydech, kde svou chatu postavit, našel je na nejvýchodnějším místě tehdejšího Československa, dominantní hoře Jablunkovské mezihoří. Hora a přilehlé louky byly holé, nezalesněné a z vrcholu byl překrásný kruhový výhled do slezského kraje, na těšínské a polské Beskydy, na Lysou horu i na celé panorama slovenských hor. Tímto krásným výhledem se kochal i císař Josef II., když projížděl přes Girovou 14. 7. 1766, aby poznal svá teritoria a jejich zabezpečení proti možnému vpádu z jihu.

Stavba chaty se připravovala pod vedením iniciátora výstavby Dr. Leopolda Dorazila v roce 1931 a se stavbou se začalo z jara roku 1932. Chata byla odevzdána veřejnosti 16. 10. 1932. Nabízela 36 lůžek v pěti pokojích a dvou noclehárnách pro muže a ženy.

Pro svou jedinečnou polohu na jižním svahu Girové ve výšce 790 m n. m. se chata brzy stala předmětem zájmu mnoha výletníků. Prvním pronajímatelem byl Franciszek Schulhauser, který zde působil jako chatař plných 35 let. Byly to doby doslova pionýrské a neměl to nijak lehké. Chyběla zde elek-

třina, telefon, nebyly mrazničky, dopravu potravin zajišťoval buď forman, nebo se nosily v ruksaku. Teprve v padesátých letech zde bylo instalováno dynamo na výrobu elektrického proudu. Za celou existenci chaty se vystřídal jedenáct chatařů. Současná provozovatelka Marie Malyjurková obnovila provoz chaty během letošních letních prázdnin.

Nedaleko chaty se nachází pseudokrasové jeskyně, nazývané „čerči mlýny“. Kdysi zde údajně čert stavěl vodní mlýn na mletí lidí s podmínkou, že mlýn musí postavit za 1 noc, než první kohout zakokrhá. Už začínalo svítat, když čert mlýn dokončoval a letěl někam za Stožek pro balvan na mlýnský kámen. V tom zakokrhá kohout a čert pekelnou silou mrštil z vysoká balvanem a stavbu rozbořil. Čert, když utíkal, ze zlosti kopl do skály a odrazil na ní své kopyto. Samotná Girová je démonickou horou, neboť je s ní spojeno mnoho pověstí o nadpřirozených silách – čertech, čarodějnicích, nočních můrách a zbojnicích.

Oslavy 90. výročí chaty a jejího znovuvytvoření se budou konat 8. 10. 2022. Všichni návštěvníci jsou mile vítáni.

Alena Kolčárková

Podklady: archiv pana Tadeusze Schulhausera

INFORMACE Z OBECNÍHO ÚŘADU

BLAHOPŘEJEME SKLADAMY ŽYCZENIA

Blahopřejeme občanům,
kteří se v říjnu 2022 dožívají
životního jubilea:

90 let:

Kufová Hedvika

85 let:

Martausová Terezie

Byrtus Alois

Šotkovská Alžběta

Zlatá svatba

50 let společného života:

Karel a Aloisie Ciešlarovi

Josef a Anna Niedobovi

**Přejeme hodně zdraví
a osobní pohody!**

Pozvánka

Sbor pro občanské záležitosti při OÚ v Mostech u Jablunkova pořádá
**Besedu se seniory pro ročníky 1947, 1952, 1957, která se koná v úterý dne
18. října 2022 ve 13:00 hodin v Kulturním domě PZKO v Mostech u Jablunkova.**

Je pro Vás připraven následující program:

1. Zahájení
2. Krátký proslov a blahopřání jubilantům
3. Slavnostní oběd
4. Společné fotografování
5. Vystoupení skupiny „Kamarádi“

Na vyplněné návratce potvrďte, prosím, účast a doručte na obecní úřad
v Mostech u Jablunkova p. Daně Muchové nebo na podatelnu do 11. 10. 2022.

"NÁVRATKA" - Beseda se seniory

Jméno a příjmení

Datum narození

Bydliště

Zúčastním se Besedy se seniory: ANO ☐ / NE ☐ správnou odpověď označte křížkem

Podpis:

Místo narození: Mosty u Jablunkova

Ještě v padesátých letech bylo běžné, že se děti rodily doma, tudíž místo jejich narození bylo totožné s místem bydliště. V dnešní době se téměř každé novorozeně rodí v nemocnici a teda místem jeho narození se

stává sídlo dané nemocnice. Toto přerušil náš teprve narozený spoluobčanek, který bude mít v rodném listu v kolonce místo narození vepsanou obec Mosty u Jablunkova. Poslední takový zápis byl před 35 lety.

inzerce

FRÉZOVÁNÍ PAŘEZŮ

 737 21 44 21

- Levně a rychle
- Bez poškození terénu (pásová)
- Doprava ZDARMA do 50km

Zdeněk Sikora Návsí

VERMEER fréza SC40TX

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ

pro naprosté
nováčky

Kurz vás provede srozumitelnou formou úvodem do programování v jazyce Python, naučíte se vytvářet jednoduché programy, rozšíříte si své dovednosti a možná vám to otevře dveře do nového profesního života - programátora, datového analytika, testera...

Kurz je zdarma a bude probíhat
1x týdně od října-května
Kapacita účastníků omezena

**Komunitní centrum
Mosty u Jablunkova**

 Telefon
+420735171637

 Email
kc@mostyujablunkova.cz

Kurz je vhodný opravdu pro KOHOKOLIV. Nejsou nutné žádné zkušenosti s programováním, jen chuť učit se.

 Uzávěrka přihlášek
7. října 2022

GOTIC, příspěvková organizace informuje

www.gotic.cz, www.opevneni-sance.cz, <http://naseknihovna.cz/mostyujablunkova>

GOROLSKÉ TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

Štětcem a jehlou

Až do 22. října zveme do dřevěnky ke zhlédnutí výstavy vyšívání ubrusů a obrazů mostecké rodačky Milady Hlawiczkové Hadidové. Umělkyně je samoukem, techniku malby získala v kurzu olejomalby a dál se vzdělává pomocí internetových kurzů.

Čtyři roční období v krajině beskydské

To je název výstavy od paní Hany Kwaczkové, která se již čtvrtým rokem aktivně věnuje fotografování krajiny. Vzhledem k její velké vášni k horské a vysokohorské turistice fotí ráda krajinu a detaily v přírodě. Její fotografie jsou různorodé, závislé také na cestování. Teď si užívá mateřskou dovolenou a pohybuje se v domácích Beskydách. Proto je výstava zaměřená na zdejší krajinu a faunu. Vernisáž proběhne 27. 10. v 16:00 a fotografie budou krásnit dřevěnku do 25. 11.

Předprodej vstupenek na divadelní představení

Přijďte do informačního centra a včas si zajistěte vstupenky na představení olomouckého divadelního souboru „Vánoce převážně nevážně“. Divadlo chystáme na 27. 11. v domě PZKO a vstupenky v předprodeji stojí 150 Kč. Věříme, že během představení plném známých vánočních skladeb a humorného pohledu na předvánoční shon se nudit nebudete.

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM OPEVNĚNÍ ŠANCE

Letní sezóna v návštěvnickém centru opevnění šance a na Velké šanci

Léto na Velké šanci vyvrcholilo letos již tradičním ŠANCEFESTem 23. července, o tom jsme dříve psali v srpnovém zpravodaji.

V průběhu celé letní sezóny ale na Velké šanci a v Návštěvnickém centru probíhaly další zajímavé akce. Již 11. června se mohli návštěvníci na Velké šanci přenést do doby 30leté války, kdy viděli vojáky-mušketéry, kteří v 1. polovině 17. století Velkou šanci bránili, ale také uherské hajduky, proti kterým byla Velká šance dostavěna. 20. srpna pak byl na Velké šanci k vidění život posádky v době napoleonských válek za účasti Voltižerské rotý francouzského 18. pluku řadové pěchoty. Ukázky ze života posádky na Velké šanci v různých historických obdobích zakončilo 3. září rakouské dělostřelectvo 17. a 18. století.

V průběhu celé letní sezóny probíhaly také komentované prohlídky Velké šance s průvodcem. V sedmi termínech byli účastníci těchto prohlídek vždy nejprve přímo v Návštěvnickém centru seznámeni s historií Velké šance a celých Jablunkovských šancí, uviděli, jak Velká šance vypadala kdysi, kdo na šancích sloužil a proč vlastně Jablunkovské šance byly postaveny. Následně byli provedeni Velkou šancí s poukazem na místa, kde stály jednotlivé objekty Velké šance po poslední přestavbě v letech 1808-1809 a v okolí na místa, kde stály kdysi některé další pevnosti a pevnůstky Jablunkovských šancí.

Návštěvnické centrum opevnění šance bylo v této sezóně také kontrolním bodem jedné z větví Mánesovy stezky a 22. října povede přes Velkou šanci trasa mezinárodního Československého IPA pochodu. Celkem jsme v letní sezóně 2022, od května do září, kdy máme otevřeno denně, přivítali přes 5 tisíc návštěvníků z různých koutů Česka a také ze zahraničí.

Aktuální dění sledujte také na www.facebook.com/NCSance.

MÍSTNÍ KNIHOVNA

Čtení napříč profesemi

V rámci Týdne knihoven připravujeme pro školy a širokou veřejnost venkovní čtení. V týdnu od 3. 10. - 7. 10. nás navštíví „představitel“ jednotlivých profesí. Prečtou úryvky ze své oblíbené knihy nebo z knihy, která se váže k jejich profesi. Povyprávějí o tom, jak se ke svému zaměstnání dostali, a co je na něm zajímavého. Postupně každý den od pondělka vždy od 8:00 do 10:00 hodin na parkovišti za knihovnou budou předčítat Dominik Szkandera (soukromý zemědělec), Lucie Galiová (policistka z odboru prevence z Frýdku Místku), Tomáš Kohut (hasič), Milan Slivka (železničář) a Daniela Martynková (zdravotnice). Podávat se bude teplý bylinkový čaj s medem. Kdo půjdete kolem, stavte se! Jste srdečně zváni.

O nejlepšího Pexesmana

V sobotu 8. 10. od 10.00 si návštěvníci knihovny otestují svou paměť a soustředění! Opět je tady oblíbená stálice mezi našimi akcemi, Pexesman. Věděli jste, že název pexeso je český akronym vzniklý ze sousloví pekelně se soustřed? Soutěž O nejlepšího Pexesmana bude probíhat v 5 kategoriích, od nejmenších dětí z MŠ až po dospěláky. Zveme všechny příznivce pexesa a doufáme, že se nám podaří překonat rekord z minulých let, kdy se akce zúčastnila padesátka osob. Zájemci přihlaste se do 6. října telefonicky: 558368014 nebo elektronicky: knihovna@mostyujablunkova.cz.

V Týdnu knihoven se vyplatí navštívit naši knihovnu

Pokud nejste naším čtenářem, přijďte do knihovny od 3. 10. do 7. 10., a my Vám vystavíme čtenářský průkaz s roční registrací zdarma. A pro zapomětlivé připomínáme, že v Týdnu knihoven Vám budou odpuštěny dlužné poplatky za pozdní vrácení knih.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Hasičské soutěže

V létě náš hasičský sbor uspořádal tradiční soutěže. Nejprve proběhla soutěž v požárním útoku a zúčastnilo se jí celkem šestačtyřicet družstev mladých hasičů, čtyři družstva žen a deset družstev mužů. Druhou soutěží byl Beskydský železný hasič, kde se zapotilo celkem 127 mladých hasičů v osmi kategoriích, 14 juniorů a juniorek, pět žen a deset mužů. Třetí soutěží byl Karpatský šerpa, na jehož trasu se vydalo pět družstev

nejmladších šerpyňčat, osm družstev starších šerpyňčat, čtyři družstva šerpyň, tři družstva šerpů a nově i tři šerpové jednotlivci.

Děkujeme všem účastníkům, kteří nasadili své síly a soutěží se zúčastnili. Děkujeme všem divákům a nadšencům za povzbuzení. A děkujeme naší Obci Mosty u Jablunkova, Moravskoslezskému kraji a všem sponzorům, bez jejichž podpory by se soutěže nekonaly.

Celkové výsledky, body i fotografie jsou na našem facebooku a našich stránkách www.hasici-mosty.webgarden.cz

Hasiči Mosty

VZPOMÍNKY NA STARÉ ČASY

Na Stecůvce

Na jižním svahu Jablunkovského mezihoří, v povodí Černého moře, schovaná v lesích, leží malá osada Stecůvka. Málokdo ví, kde je. Je u silnice z Mostů na Hřčavu mezi osadami Státé a Půlgrůň. Je to poslední osada v katastru Mostů. Název je snad podle stékání potoků u této osady. I zde proběhla valašská kolonizace. Osídlení je zde evidováno již v 19. století. Na počátku minulého století tam byly jen dvě dřevěnky. V č. p. 90 žila rodina Sikorů a v č. p. 190 Dyrzykowice. Živobytí tam bylo velmi obtížné. Celé rodiny pracovaly na polích a úroda byla často ničena lesní zvěří. Muži něco málo vydělávali jako lesní dělníci. Kousek za Stecůvkou (po Bazgierku) vedla jen nouzová cesta, zejména pro potřebu státních lesů. Tehdy se jí říkalo „delůvka“, protože přes potůčky a na měkké půdě byla příčně zpevněna „delinami“ (vhodnými kmeny stromů). Pro koňské povozy a stahování dřeva to bylo dostačující, pro motorová vozidla ne. Těživá situace byla zejména v zimě, protože v té době bývalo přes zimu hodně, i přes 1 metr, sněhu a často sněžilo. A děti musely pěšky přes les 3 km do školy do Mostů. Ráno se všechny sešly na Stecůvce (až devět dětí) a v řadě za sebou se brodily sněhem. Vepředu se nejstarší střídaly a sníž prorážely, nejmladší šly vzadu. Musely do kopce, přes Grůň, kolem Zápovědi (648 m n. m.) a pak dolů do údolí. Do školy přišly všechny promáčené a nejdříve se musely usušit. A zpátky znovu totéž. Zprošlapaný chodník jim často zasněžilo... Zlepšilo se to až v sedesátých letech. Jako poslední osada v Mostech byla Stecůvka elektrifikována až

v r. 1962. Okolo Stecůvky byla postavena nová asfaltovaná silnice, která spojovala Mosty s Hřčavou. V r. 1966 začal po ní jezdit autobus. Děti konečně nemusely do školy šlapat pěšky. A Stecůvka se otevřela světu. To umožnilo jejím obyvatelům zlepšení životních podmínek. Dosavadní dvě dřevěnky byly rekonstruovány na zděné rodinné domky a přibýly tři další. V současné době jeden z nich je obýván rekreačně. Trvale jsou obydleny čtyři a jen v jednom z nich (č. p. 90) žijí potomci původních obyvatel - rodiny Sikorů. V roce 1895 (6. 3. 1895) se zde narodil Josef Sikora (+1978). Po ukončení školní docházky pracoval v lese. V r. 1923 se oženil se Zuzanou Niedobovou (*16. 12. 1903, +1986) z usedlosti „Do Bagna“ v Mostech. V roce 1924 se jim narodil syn Alois (*23. 1. 1924, +1996) a v roce 1925 dcera Helena (*27. 5. 1925, +1999). V té době zde na Slezsku byla velká nouze a mnoho lidí emigrovalo do Ameriky, kvůli existenčnímu zabezpečení. I manžel Zuzany, Josef Sikora, emigroval v r. 1927 do Kanady. Cesta přes oceán lodí jim tehdy trvala 6 týdnů. Josef tam začal pracovat v dolech. V tomtež roce se jim narodil, bez přítomnosti otce, další syn, pojmenovaný po otci Josef (*6. 7. 1927, +1945). Přesto, že ji manžel z Kanady peníze posílal, bylo to pro Zuzanu velmi těžké období jejího života. Zůstala sama se třemi malými dětmi, práce v domácnosti a v hospodářství s 5 ha půdy. Ve všem ji pomáhali její nejbližší příbuzní. V pracích na poli i její bratři Niedobové z „Bagna“. Výchova dětí bez manžela byla pro ni velmi náročná. A navíc v r. 1939 vypukla II. světová válka. Její děti v té době měly 15, 14 a 12 let. V r. 1942 musel do wehrmachtu naruko-

vat její tehdy 18.letý syn Alois a v r. 1944 17.letý syn Josef. Josef bohužel v r. 1945 ve svých 18. letech na frontě padnul, neznámo kde... Alois se v r. 1944 dostal na západní frontě do anglického zajetí a dobrovolně se přihlásil do zahraniční polské armády bojující pod britským velením. Od 8. 6. 1944 do 2. 5. 1945 bojoval na mnoha frontách v Itálii. Obdržel čtná vyznamenání. Z armády byl řádně se ctí propuštěn 9. 12. 1946. Pak působil u Polských přesídlovacích sborů v programu Britské armády na pomoc polským vojákům, kteří se nechtěli vracet do komunistického Polska. Přesto však dne 23. 5. 1947 odjel z Edinburgu (Skotsko) domů, aby pomohl své matce. V tomtež roce se na Stecůvku vrátil z Kanady i jeho otec. Otec Josef tak svého nejmladšího syna Josefa nikdy nespátřil. Bylo to velmi kruté 20leté období pro jeho manželku Zuzanu. Čest její památce!

Podle vzpomínek pamětníků rodiny Sikorů ze Stecůvky napsal Gavlas Ladislav.

Fotografie:

1. Zuzana Sikorová (rozená Niedoba) s dětmi a jejím bratrem
2. Alois v polské armádě v Anglii - 1. stojící zleva
3. Novomanželé Alois a Aloisie Sikorovi (1949)
4. Část Stecůvky - u kočárku Aloisie Sikorová (1953)
5. Rodinné foto, zleva: Alois Sikora s manželkou, rodiče Josef a Zuzana, jejich dcera Helena a vnoučata
6. Stecůvka dnes

foto č. 1

foto č. 2

foto č. 3

foto č. 4

foto č. 5

foto č. 6

inzerce

BRADOP
nábytek**PRODEJNA
NABÝTKU
BRADOP****Žihla 995, Jablunkov
(bývalá ETA)****NABÍZÍME:**

jídelní stoly, židle, křesla, pohovky, sedací soupravy, konferenční stoly
NOVĚ OTEVŘENO SPÁNKOVÉ CENTRUM - postele, matrace

tel.: 724 051 570
prodejna@bradop.cz
www.bradop.cz

Blue Style
 Travel Agency
 CESTOVNÍ KANCELÁŘ

TUI

Cestovní kancelář
FISCHER
 Svět vašich zážitků

ALEXANDRIA
 cestovní kancelář

ODLETY Z POLSKA A ČR DO CELÉHO SVĚTA
RODINNÁ DOVOLENÁ U MOŘE
POZNÁVACÍ ZÁJEZDY | PLAVBY
EXOTICKÁ DOVOLENÁ | GOLF
EUROVÍKENDY | ZÁŽITKOVÁ DOVOLENÁ
HOTELY POUZE PRO DOSPĚLÉ
DOVOLENÁ PRO KAŽDÉHO ZA SKVĚLÉ CENY
ZÁJEZDY ZA INTERNETOVÉ CENY

www.ELDORADO-TRAVEL.cz

+ 420 774 639 539

Alej míru 321, Jablunkov | PO-PÁ 9:00-17:00

**VÍTKOVICE
TOURS**

NEV-DAMA
 FISCHER GROUP

EXIMtours
 cestovní kancelář

TRAVEL FAMILY

KALENDÁŘ AKCÍ

Do 22. 10.

Štětcem a jehlou

Výstava obrazů a vyšíváných ubrusů
Milady Hlawiczkové - Hadidové
Dřevěnka na Fojtství

1. 10., 9:30

Mosty u Jablunkova - Bystrice

Fotbalové utkání - starší žáci

1. 10., 12:30

Mosty u Jablunkova - Metylovice

Fotbalové utkání - dorost

3. - 7. 10., 8:00 - 10:00

Čtení napříč profesemi

Parkoviště za knihovnou

5. 10., 16:00

Mosty u Jablunkova - Frýdek-Místek

Fotbalové utkání - mladší žáci

8. 10., 10:00

O nejlepšího Pexesmana

Soutěž pro veřejnost v pexesu.
Přihlášky do 6. 10.
Místní knihovna

8. 10., od 14:00

Girová žije hudbou

Oslavy 90 let chaty Girová a znovutevření chaty. Blaf, Star Tribute Acoustic, Fate Magazine - David Adámek, frontman skupiny Gumption, DJ Michal Maroši a DJ Punky

8. 10., 15:00

Mosty u Jablunkova - Tošanovice

Fotbalové utkání - muži

14. 10., 15:00-16:30

Barevný podzim

Výtvarná dílna pro děti od 5 do 10 let
Cena 100 Kč, 720 041 013,
kc1@ddmjablunkov.cz
Komunitní centrum

15.-16. 10.

Pouť sv. Hedviky

Centrum obce

15. 10., 9:30

Mosty u Jablunkova - Vendryně

Fotbalové utkání - starší žáci

19. 10., 16:00

Mosty u Jablunkova - Baška

Fotbalové utkání - mladší žáci

22. 10., 12:00

Mosty u Jablunkova - Hukvaldy

Fotbalové utkání - dorost

22. 10., 14:30

Mosty u Jablunkova - Smilovice B

Fotbalové utkání - muži

29. 10., 9:30

Mosty u Jablunkova - Oldřichovice

Fotbalové utkání - starší žáci

27. 10.-25. 11.

Čtyři roční období v krajině beskydské

Výstava fotografií Hany Kwaczkové,
vernisáž 27. 10. v 16:00,
Dřevěnka na Fojtství

5. 11., 14:00

Mosty u Jablunkova - Hukvaldy

Fotbalové utkání - muži

GÍROVÁ žije hudbou

90 LET a OPENING chaty Girové

8.10.2022 od 14 hodin

Vrch Girová 134, Bukovec

14:30 Feher Fekete Kerek (reggae)

16:00 BLAF

17:30 Star Tribute Acoustic

18:30 FATE MAGAZINE - DAVID ADÁMEK

19:30 Country, Hill Billy

20:30 DJ Michal Maroši a DJ Punky

Zpravodaj mostecký - mosteckí ■ Periodický tisk územního samosprávného celku ■ Vychází: jednou měsíčně, zdarma

Adresa redakce: zpravodaj@mostyujablunkova.cz, tel. 558 337 911 ■ Číslo: 10/2022 ■ Den vydání: 1. 10. 2022

Evidenční číslo: MK ČR E 12343 ■ Vydavatel: Obec Mosty u Jablunkova, Mosty u Jablunkova 800, 739 98, IČ 296 953

Grafické zpracování a tisk: Grafia Nova, s. r. o., Zašová u Valašského Meziříčí ■ Uzávěrka příštího čísla: 18. 10. 2022

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátiť ■ Neprošlo jazykovou úpravou